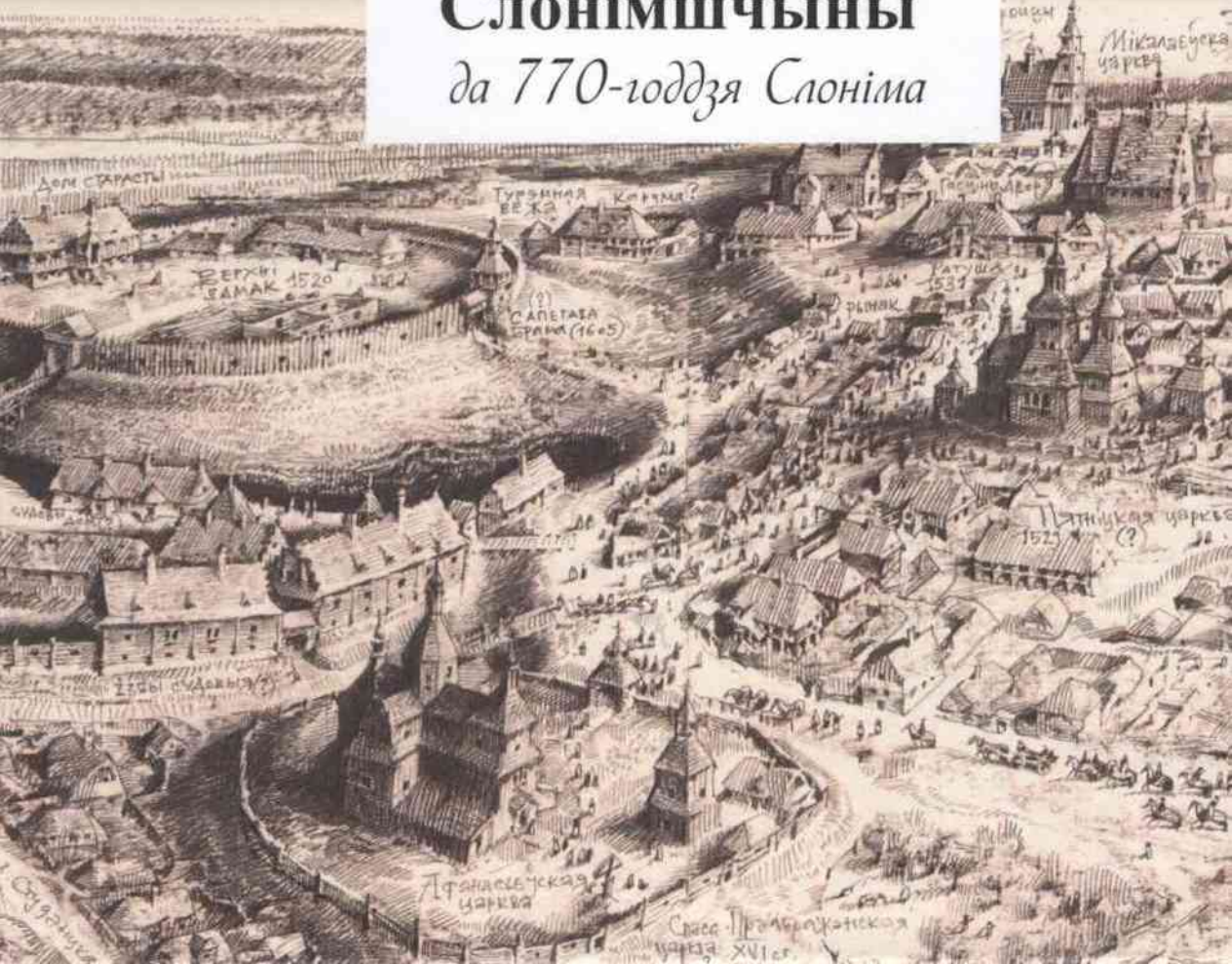

БЕЛАРУСЬ
ПРАЗ ПРЫЗМУ
РЭГІЯНАЛЬнай ГІСТОРЫІ

Гісторыка-
культурная
спадчына
Слонімшчыны
да 770-годдзя Слоніма

НАЦЫЯНАЛЬНАЯ АКАДЭМІЯ НАВУК БЕЛАРУСІ
Інстытут гісторыі

БЕЛАРУСЬ
ПРАЗ ПРЫЗМУ
РЭГІЯНАЛЬнай ГІСТОРЫІ

**Гісторыка-
культурная
спадчына
Слонімшчыны**
да 770-годдзя Слоніма

Зборнік навуковых артыкулаў

Мінск
«Беларуская навука»
2024

УДК [94+908](476.6)(082)

ББК 63.3(4Бел)

Г51

Серыя заснавана ў 2018 годзе

Укладальнік

кандыдат гістарычных навук Т. В. Даўгач

Рэдакцыйная калегія:

В. Л. Лакіза (галоўны рэдактар),

Т. В. Даўгач (адказны рэдактар), А. Б. Доўнар

Рэцэнзенты:

доктар гістарычных навук, дацэнт А. А. Мяцельскі

кандыдат гістарычных навук К. В. Сыцько

Зборнік падрыхтаваны ў рамках выканання Дзяржаўнай праграмы навуковых даследаванняў на 2021–2025 гады «Грамадства і гуманітарная бяспека беларускай дзяржавы» (навуковы кіраўнік – акадэмік, доктар гістарычных навук, прафесар А. А. Каваленя), падпраграмы № 1 «Гісторыя» (навуковы кіраўнік – кандыдат гістарычных навук, дацэнт В. Л. Лакіза), задання № 12.1.04 «Спецыяльныя гістарычныя навукі і антрапалогія як фактар забеспячэння гуманітарнай бяспекі беларускай дзяржавы» (навуковы кіраўнік – доктар гістарычных навук, прафесар В. Ф. Голубеў).

Гісторыка-культурная спадчына Слонімшчыны : да 770-годдзя

Г51 Слоніма : зб. навук. арт. / Нац. акад. навук Беларусі, Ін-т гісторыі ; уклад. Т. В. Даўгач ; рэдкал.: В. Л. Лакіза (гал. рэд.) [і інш.] ; Т. В. Даўгач (адк. рэд.). – Мінск : Беларуская навука, 2024. – 331 с. – (Беларусь праз прызму рэгіянальнай гісторыі).

ISBN 978-985-08-3146-0.

У зборніку змешчаны вынікі даследаванняў, прысвечаных гісторыі Слоніма і Слонімскага краю.

Адрасуецца вучоным, студэнтам, настаўнікам, краязнаўцам і ўсім тым, хто зацікаўлены ў вывучэнні гісторыі Беларусі.

УДК [94+908](476.6)(082)

ББК 63.3(4Бел)

ISBN 978-985-08-3146-0

© ДНУ «Інстытут гісторыі НАН Беларусі», 2024

© Афармленне. РУП «Выдавецкі дом

«Беларуская навука», 2024

ЗМЕСТ

Прынятыя скарачэнні.....	3
Прадмова (В. Л. Лакіза)	4

ПРЫРОДНАЯ І АРХЕАЛАГІЧНАЯ СПАДЧЫНА СЛОНІМШЧЫНЫ

<i>Еловичева Ядвига</i> (Мінск). Природное наследие Слонимщины в геологическом прошлом.....	6
<i>Гаршкоў Аляксандр</i> (Гродна). Засяленне басейна р. Зальвянка ў фінальным палеаліце (14–10 тыс. гадоў таму назад).....	12
<i>Касюк Алена</i> (Гродна). Паселішча Русакова-2 на р. Шчара ў I – пачатку II тысячагоддзя н. э. (па матэрыялах даследаванняў 1965–1967, 1970, 1977 гг.).....	18
<i>Лакіза Вадзім</i> (Мінск). 3 гісторыі даследаванняў помнікаў археалогіі Слонімскага раёна ў 2011–2012 гг.	54
<i>Ткачоў Алег</i> (Мінск). Археалагічныя даследаванні на тэрыторыі Слонімскага раёна ў 2018–2022 гг. Вынікі працы дзіцячага археалагічнага лагера «Юны археолаг».....	73

ГІСТАРЫЧНАЯ ПРАСТОРА СЛОНІМШЧЫНЫ: АРХІТЭКТУРА, УРБАНАНІМІЯ, ГОРАДАБУДАЎНІЦТВА

<i>Шылай Вольга</i> (Мінск). Трансфармацыя гарадской прасторы Слоніма ў канцы XVI – пачатку XVII ст. (па матэрыялах актавых кніг)	91
<i>Сергачоў Сяргей</i> (Мінск). Міхайлаўская царква ў старой перавалоцы Слонімскага раёна: традыцыйная, унікальная, загадкавая архітэктурна	101
<i>Марковіч Лідзія, Сідаровіч Васіль</i> (Мінск). Асаблівасці гастронамічнай культуры беларускіх сядзіб XIX ст. («Альбярцін» Пуслоўскіх, Лошыца Прушынскіх-Любанскіх, Дарашэвічы Кеневічаў, Прылукі Чапскіх).....	112
<i>Вавренюк Ірына</i> (Брэст). Охели Западной Беларуси (1921–1939 гг.)	116
<i>Сацукевіч Іван</i> (Мінск). Гістарычная ўрбананімія Слоніма	131
<i>Слесарава Марына, Зяноўка Яўгенія, Унуцак Андрэй, Анофранка Наталля, Драгун Анастасія, Бакуновіч Андрэй, Гецэвіч Юрась</i> (Мінск). Папулярная матэрыяльная і духоўная культуры Слонімшчыны.....	139

СЛОНІМ І СЛОНІМШЧЫНА Ў ГІСТАРЫЧНАЙ ДЫНАМІЦЫ

<i>Голубеў Валянцін, Доўнар Аляксандр, Стрэнкоўскі Сяргей</i> (Мінск). Прывілеі Слоніма XVI–XVIII стст.	144
<i>Скеп'ян Анастасія</i> (Мінск). Эпідэмія 1630 г. ў Слоніме і яе ахвяры.....	183

<i>Мацук Андрэй (Варшава)</i> . Слоні́мскі дэпутацкі соймак у панаванне Аўгуста III у 1736–1763 гг.	198
<i>Ерашэвіч Аляксандр (Мінск)</i> . Грашовыя даходы і расходы Слоні́ма ў першай палове XIX ст. у кантэксте сацыяльна-эканамічнага развіцця горада.....	221
<i>Крэ́ньць Максі́м (Мінск)</i> . Правядзенне кантрыбуцыйных мерапрыемстваў на тэрыторыі Слоні́мскага павета (1863–1896 гг.).....	239
<i>Капліеў Аляксей (Мінск)</i> . Медыцынскае забеспячэнне насельніцтва Слоні́мшчыны ў кантэксте развіцця аховы здароўя Заходняй Беларусі ў 1919–1939 гг.	254
<i>Гарматны Віталь (Мінск)</i> . Сельскагаспадарчае развіццё Слоні́мскага павета Навагрудскага ваяводства ў 1921–1939 гг.	267
<i>Крывуць Вітальі́й (Барановічы)</i> . Офіцыйная моладзежная палітыка на тэрыторыі Слоні́мскага павета в міжвоенны́й перыяд	283

ВЫБІТНЫЯ АСОБЫ СЛОНІ́МШЧЫНЫ

<i>Філатова Елена (Мінск)</i> . Александра Огинская – одна из владельцев Слонима	298
<i>Ціхаміраў Андрэй (Гродна)</i> . Ізабэла Гадлеўская дэ Арана: ад Сынковічаў і Слоні́ма да Кадыса і Мадрыда	301
<i>Сухарукава Алена (Слоні́м)</i> . Іосі́ф Стаброўскі і справа яго жыцця	310
<i>Сімакоў Алясь (Слоні́м)</i> . Эльдарада просіць дапамогі: дзве аповесці пра індзейцаў Слоні́мскага пісьменніка Аляксея Якімовіча	313
<i>Баранава Ала (Мінск)</i> . Патрыятычнае выхаванне моладзі ў працэсе вывучэння твораў Міколы Арочкі.....	318

Навуковае выданне

Беларусь праз прызму рэгіянальнай гісторыі

**ГІСТОРЫКА-КУЛЬТУРНАЯ СПАДЧЫНА
СЛОНІМШЧЫНЫ:
да 770-годдзя Слоніма**

Зборнік навуковых артыкулаў

*Пры афармленні вокладкі
выкарыстаны фрагмент малюнка П. Ю. Татарнікава
«Слонім, XVI–XVII стст.», 2024.*

Укладальнік

Даўгач Таццяна Валянцінаўна

Рэдактар *Н. А. Сіманавы*

Мастацкі рэдактар *І. Т. Махнач*

Тэхнічны рэдактар *В. А. Ткачова*

Камп'ютарная вёрстка *Л. І. Кудзерка*

Падпісана да друку 17.05.2024. Фармат 70×100¹/₁₆. Папера афсетная. Друк лічбавы.
Ум. друк. арк. 26,98. Ул.-выд. арк. 22,3. Тыраж 200 экз. Заказ 101.

Выдавец і паліграфічнае выкананне:

Рэспубліканскае ўнітарнае прадпрыемства «Выдавецкі дом «Беларуская навука».
Пасведчанні аб дзяржаўнай рэгістрацыі выдаўца, вытворцы, распаўсюджвальніка
друкаваных выданняў № 1/18 ад 02.08.2013, № 2/196 ад 05.04.2017.

Вул. Ф. Скарыны, 40, 220084, г. Мінск.